

ANG WEST PHILIPPINE SEA

Isang sipat

PHOTO FROM THE DEPARTMENT OF TOURISM

© GEORGE TAPAN

May mahigit na 7,100 na isla ang Pilipinas, at isa sa pinakamahaba sa mundo ang baybayin nitong tinatayang umaabot sa 36,289 kilometro. Pero alam mo bang 1/6 lamang ng kabuuang teritoryo ng Pilipinas ang mga islang ito? Mga anyong-tubig na nakapaloob at nakapalibot sa mga ito ang mas malaking bahagi (5/6) ng bansa.

Kilala ang ating mga ninuno bilang mga magigiting na mandaragat. Hindi na nga nakapagtata kang sila ay dalubhasa sa karagatan. Bahagi ng kanilang pang-araw-araw na buhay at kultura ang paglalayag. Sakay ng mga balangay, nilakbay nila ang South China Sea upang makipagkalakalan sa iba't ibang isla.

Patuloy ang halaga ng karagatang nasasaklaw ng Pilipinas sa buhay ng mga Filipino sa kasalukuyan hanggang sa hinaharap.

Bahagi rin ang Pilipinas ng tinatawag na Coral Triangle na kinikilalang sentro ng marine biodiversity sa mundo. Ngunit higit pa sa pagiging kabilang dito, tinatawag na "sentro ng sentro" ang Pilipinas; ito ang nasa pinakaubod ng nasabing marine biodiversity. Ibig sabihin,

tayo ang may pinakamataas na concentration ng species na pandagat sa buong planeta: 468 na klaseng korales; 1,755 reef-associated na isda; 658 species ng mollusks; 19 na species ng damong-dagat o tarektek; 820 species ng alga; at di bababa sa 3,212 uri ng isda—na nasa 731 ang itinuturing na may halagang pangkomersiyo. Ilan lamang iyan sa iba't ibang species na pandagat na matatagpuan sa mga karagatan ng Pilipinas.

Pampito ang Pilipinas sa may pinakamaraming nahuhuling isda sa mundo. Ito rin ang pangatlo sa may pinakamaraming halamang pantubig (kabilang ang mga damong-dagat) sa mundo. Tinatayang mahigit limang milyong Pilipino ang umaasa sa karagatan ng Pilipinas para sa kanilang kabuhayan.

Nasaan ang Karagatang Kanlurang Pilipinas o West Philippine Sea (WPS) at bakit ito mahalaga sa akin bilang Pilipino?

Nasa kanlurang bahagi ng Pilipinas ang Karagatang Kanlurang Pilipinas o West Philippine Sea (WPS). Kasama rito ang Karagatang Luzon (Luzon Sea), gayundin ang mga karagatang nakapaloob at nakapalibot sa Pangkat Islang Kalayaan o Kalayaan Island Group (KIG) sa Palawan, at sa Bajo de Masinloc, na tinatawag ding Scarborough Shoal, sa Zambales.

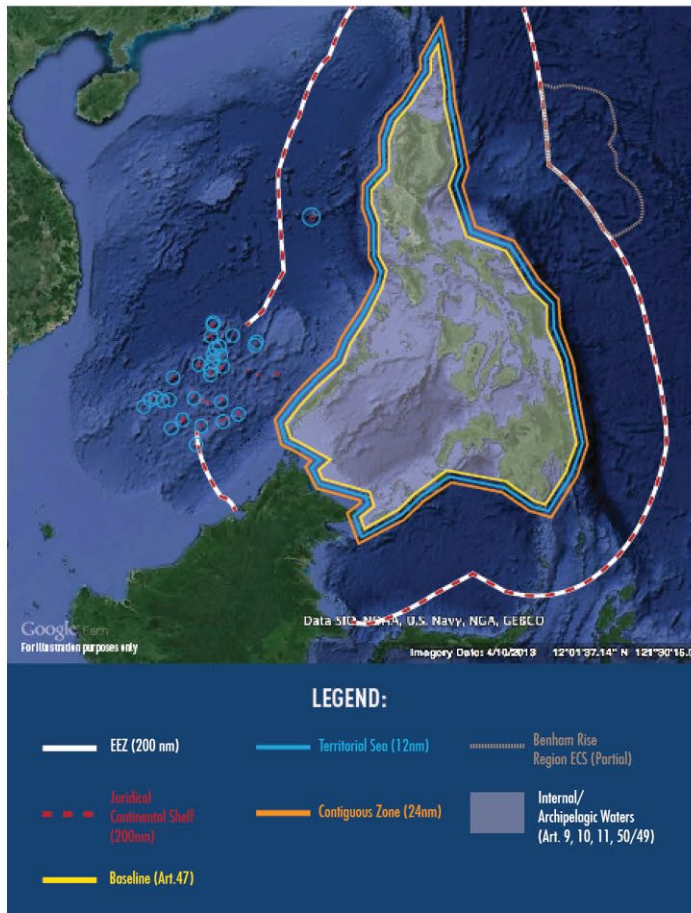
Mahalaga ito sa pag-unlad ng ekonomiya (economic growth), seguridad pangkalikasan (environmental security), at kasapatan ng pagkain (food security) ng Pilipinas. Mahalagang tirahan ng mga isda at iba pang organismong pandagat ang WPS na mayaman sa koral. Matinding pinsala sa industriya ng pangingisda—na bumubuo sa 5% ng ekonomiya ng Pilipinas—ang maidudulot ng pagwasak sa koral at yamang-dagat. Kung mangyayari ito, manganganib

din ang kabuhayan ng limang milyong Pilipinong umaasa sa pangingisda. Kung bababa ang huli ng isda, tataas naman ang presyo nito sa pamilihan, kaya't apektado rin ang mga Pilipinong umaasa sa isda bilang pangunahing pagkukunan ng protina.

Isang sentro ng yamang heolohiko (geological resources) ang karagatan sa kanluran at timog-kanluran ng Pilipinas. Napagtibay na ng agham na may malaking bukal ng langis, gas, at iba pang yamang mineral ang bansa, lalo pa sa bahaging Palawan/Pampang Recto (Recto Bank) ng WPS. Makikinabang ang bawat Pilipino sa pagpapaunlad at paggalugad sa mga yamang ito dahil pagmumulan ito ng sapat na enerhiya sa mabababang halaga, na makakatulong sa patuloy na paglago ng ekonomiya.

Ano-ano ang karapatang pandagat o maritime entitlements ng isang bansang tulad ng Pilipinas?

Sa ilalim ng United Nations Convention on the Law of the Seas (UNCLOS) ng 1982, bawat coastal state o bansang may baybay-dagat tulad ng Pilipinas at China ay may karapatan sa:

TERRITORIAL SEA na nasa 12 nautical miles o milyang pandagat;

CONTIGUOUS ZONE na nasa 24 milyang pandagat;

EXCLUSIVE ECONOMIC ZONE na nasa 200 milyang pandagat; at

CONTINENTAL SHELF na nasa 200 milyang pandagat.

Sinusukat ang lahat ng ito mula sa mga **BASLINE** ng mga lupaing pangkontinente o pang-isola ng bansa.

Sa territorial sea, may ganap na pagsasarili ang isang coastal state, at may kapangyarihang ipatupad ang mga batas nito, samantalang sa contiguous zone naman, maaari nitong ipatupad ang mga batas sa mga aspeto ng customs, pang-piskal, pang-imigrasyon, at pangkalinisan.

Sa isang Exclusive Economic Zone (EEZ), ang karagatang sumasaklaw sa 200 milyang pandagat mula sa mga baseline, may mga karapatang pansoberanya ang isang coastal state upang galugarin, pakinabangan, pangalagaan, at pamahalaan ang mga likas na yamang makikita rito, tulad ng mga isda at koral. Sa continental shelf naman, o ang lupain sa ilalim ng EEZ na umaabot din ng 200 milyang pandagat mula sa mga baseline (bagaman maaari itong umabot hanggang sa 350 milyang pandagat), may karapatang eksklusibo ang isang bansa na galugarin at pakinabangan ang mga likas na yaman dito, tulad ng langis at gas.

Malinaw na nakasaad sa UNCLOS ang mga karapatang-pandagat na ito. Pinirmahan ang UNCLOS ng 166 bansa at itinuturing na Saligang Batas ng Karagatan. Ito ang batayan ng pagkakaunawaan, pag-uugnayan, at pagtutulongan ng mga bansa kaugnay ng usaping pandagat.

Bakit may alitan kaugnay ng West Philippine Sea/South China Sea?

Ayon sa UNCLOS, bawat coastal state ay may karapatan sa 200 milyang pandagat (katumbas ng 370.4 kilometro) ng EEZ at continental shelf na sinusukat mula sa mga baseline ng mga pangkontinenteng lupain o mga isla. Kapag nagkakasapawan sa EEZ at continental shelf ang magkaratig-bansa, isinasaad ng UNCLOS na kailangang magkaayos ang mga ito sa isang paraang matuwid, patungo sa isang patas at makatarungang hangganan pandagat o maritime boundary.

Kung pagbabatayan natin ang UNCLOS, hindi magkakaroon ng matinding suliranin sa hangganan ng EEZ at continental shelves ng Tsina at Pilipinas sa South China Sea. Subalit nagpahayag ang China ng hindi mapasusubaliang soberanya o “indisputable sovereignty” sa mga isla sa SCS at sa

katubigang nakapaloob sa tinatawag niyang nine-dash line. Sinasaklaw ng nine-dash line ang halos 90% ng kabuuang lawak ng SCS. Sumasapaw ito sa 80% ng 200 milyang pandagat na EEZ at continental shelf ng Pilipinas sa West Philippine Sea. Sumasapaw rin ang pag-aangking ito ng Tsina sa EEZ at continental shelves ng Vietnam, Malaysia, at Brunei.

Walang batayan sa UNCLOS ang nine-dash line ng Tsina at hindi nakatutulong sa adhikain ng mga bansa na bigyan ng solusyong pangmatagalan at makabuluhan ang sapawan sa mga sonang pandagat.

Ano ang inaangkin ng Pilipinas sa South China Sea at ano ang batayan nito?

Hindi inaangkin ng Pilipinas ang buong South China Sea, kundi ang bahagi lamang nito na tinatawag na West Philippine Sea (WPS), kasama na ang Pangkat Islang Kalayaan o Kalayaan Island Group (KIG) at ang Scarborough Shoal, gayundin ang mahahalagang karagatang nakapaloob dito.

May dalawang mahalagang usapin ang mga alitan sa WPS: panteritoryo (soberanya), at hurisdiksiyon sa karagatan. Ang una ay tungkol sa pagmamay-ari sa mga likas na katangiang tulad ng mga isla, samantalang tinutukoy ng ikalawa ang karapatang pandagat na itinakda ng UNCLOS.

Ano ang batayan ng Tsina sa inaangkin nitong nine-dash line?

Batay diumano ang nine-dash line ng Tsina sa karapatang pangkasaysayan o “historical rights” nito. Subalit inaamin ng Tsina na noon lamang 1947 unang nailahok sa isang opisyal na mapang Tsino ang inaangkin nitong linyang nine-dash (dating 11-dash). Hindi ipinapaliwanag ng Tsina ang eksaktong coordinates ng kanyang linyang nine-dash. Ang pag-aangkin ng Tsina ng mga napapaloob sa nine-dash line ay walang batayan sa anumang batas pandaigdig at patungkol sa kanyang diumanong karapatang pangkasaysayan. Gayumpaman, ang pagpupursige ng nine-dash line ang dahilan ng mga aktibo at nakababahalang aksyon ng Tsina sa West Philippine Sea at sa kalawakan ng South China Sea.

Ang Bajo de Masinloc ay nasa ilalim ng administrasyon ng Probinsiya ng Zambales. Sa mahabang panahon ito ay nasa epektibong kontrol ng mga kinauukulan ng Pilipinas. Inaangkin ng Tsina ang Bajo de Masinloc bilang kanyang teritoryo. Noong Abril 2012, pinigilan ng mga awtoridad ng Tsina ang BRP Gregorio del Pilar ng Philippine Navy na hulihin ang mga ilegal na mangingisdang Tsino sa Bajo De Masinloc.

Ang Bajo de Masinloc ay pinangalanang Panacot Shoal sa mapa ng Pilipinas na inilathala ni Pedro Murillo noong 1734. Ito rin ay pinangalanang Panacot, Bajo De Masinloc o Scarborough Shoal sa mga mapa ng Pilipinas na inilathala noong 18th, 19th and 20th century sa London, Paris, Venice at Estados Unidos. Samantala, ang mga mapa na inilathala ng Tsina mula 14th hanggang 19th century at gayundin nitong 1929 at 1933 ay nagpapahiwatig na ang pinakatimog na teritoryo nito ay ang kanyang probinsiya ng Hainan. Ang Hainan ay may layo na 852 kilometro sa kanlurang hilaga ng Bajo De Masinloc.

KALAYAAN ISLAND GROUP (KIG)

Ang Munisipyo ng Kalayaan ay itinakda noong Hunyo 1975 at ito ay bahagi ng probinsiya ng Palawan. Ito ang pinakamalaking munisipyo sa buong Pilipinas kung ang batayan ay ang lawak ng teritoryong nasasakupan (64,976 square miles). Ang populasyon ng Kalayaan, ayon sa census noong 2002 ay 222. Nitong 2014, natala ang kauna-unahang estudyanteng nagtapos ng antas ng elementarya sa islang Pag-asa sa KIG. Ang Philippine Atmospheric, Geophysical, Astronomical Services Administration (PAG ASA) ay nagpapakabo ng isang field station sa islang Pag-asa mula pa noong dekada 1970.

PANGANIBAN REEF AT AYUNGIN SHOAL

Noong 1995, inokupa ng Tsina ang Panganiban reef at itinayo ang sinabi nitong "fishermen's shelter". Ang Panganiban reef ay isa na ngayong ganap na military garrison ng Tsina.

Ang Ayungin Shoal ay binabantayan ng mga sundalong Pilipino na nasa BRP Sierra Madre, isang barko ng Philippine Navy.

Ano ang karapatan ng Pilipinas sa ilalim ng batas pandaigdig na nilalabag ng Tsina?

Isinasantabi ng nine-dash line ng Tsina ang karapatang pandagat ng Pilipinas at ng ibang karatig-bansa sang-ayon sa UNCLOS. Dahil dito, nalalabag din ang karapatan ng Pilipinas na mangisda sa sariling EEZ, gayundin ang karapatang galugarin at pakinabangan ang mga yaman sa ating continental shelf, maging ang karapatang ipatupad ang mga batas natin sa mga lugar na ito.

Mayroon bang batas pandaigdig na nakasasaklaw sa alitan sa South China Sea?

Oo: Ang UNCLOS ay nagkaroon ng bisa noong 1994. Nasasaklaw ng batas pandaigdig na ito ang mga alitang kaugnay ng pag-angkin sa karagatang nasa South China Sea. Lumagda at nagpatibay sa UNCLOS ang lahat ng claimant states o mga bansang may inaangkin sa South China Sea, kasama na ang Pilipinas at Tsina.

Ang mga bansang nagratipika o pinagtibay ang UNCLOS ay sadyang nanindigang itaguyod ang mga itinakdang mekanismo nito ukol sa pagsasaayos ng anumang alitan. Ito ang tinatawag na compulsory dispute settlement mechanism ng UNCLOS. Dahil parehong niratipika ng Pilipinas at Tsina ang

UNCLOS, kailangan nilang sundin ang compulsory settlement mechanism sa kanilang alitan ukol sa maritime claims.

Sa kagustuhan ng Pilipinas na itaguyod ang UNCLOS, dumulog ito sa pamamaraang legal, o sa isang compulsory arbitration, para isaayos ang di-pagkakaunawaan at maging malinaw ang usapin ng karapatang pandagat ng Pilipinas at Tsina sa SCS. Isang hakbang ang paglililaw na ito upang magkaroon ng isang tama at makatwirang solusyon sa usapin. Higit sa lahat, naaayon sa batas ang solusyon na ito at itinataguyod ang karapatan ng dalawang bansa, sang-ayon sa mga karapatang pandagat na nakasaad sa batas pandaigdig.

Bakit naghain ng kasong arbitrasyon ang Pilipinas laban sa Tsina?

Sa anumang alitan, pinakamainam na solusyon ang nakabase sa katuwiran, na siyang pagdedesisyunan ng isang partidong walang kinikilingan. Bago mahuli ang lahat, nagpasya ang Pilipinas na harapin sa hukuman ang Tsina, upang ipagtanggol at pangalagaan ang karapatan nito at ng mga susunod na salinlahi ng Pilipino.

Ayon sa survey ng SWS noong Disyembre 2013, siyam (9) sa sampung (10) Pilipino ay sumusuporta sa paghain ng kasong arbitrasyon laban sa Tsina.

Parami nang parami ang mga taong mas nagkakaroon ng kaalaman at nababahala sa mga nangyayari sa South China

Sea. Maraming iskolar at dalubhasang pandaigdig ang kumikilala sa katuwiran ng ipinaglalaman ng Pilipinas upang manaig ang batas o rule of law.

Marami ring pampublikong pahayag ng suporta mula sa mga bansang impluwensiyal, tulad ng Estados Unidos, Japan, India, Australia, European Union, at ang G7 (Pangkat ng Pitong bansang industriyalisado). Sa kabuuan, patunay ang mga pagpapahayag na ito ng suporta na kahit maraming bansa ang hindi nagpapakita ng pagkiling sa mga isyung panteritoryo, sumusuporta pa rin sila sa pangkalahatang direksiyon ng polisiya ng Pilipinas sa usaping WPS.